

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ต้องการศึกษาการจัดการปัจจัยเบื้องต้นเพื่อนำหลักสูตร ไปใช้
ในระดับกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย
ซึ่งมีรายละเอียดในการดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากร

การศึกษานี้กระทำกับประชากรที่ปฏิบัติงานในฐานะบุคลากรกลุ่มโรงเรียน ตาม
ระเบียบคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ว่าด้วยกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2529
หมวดที่ 2 ข้อที่ 10 และหมวดที่ 3 ข้อที่ 22 และข้อที่ 28 ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย ภาคเรียนที่ 3 ปีการศึกษา 2532 จำนวนทั้งสิ้น 11 กลุ่ม
โรงเรียน ประกอบด้วยโรงเรียนสมาชิก 76 โรงเรียน ซึ่งมีรายละเอียดของจำนวนกลุ่ม
โรงเรียนและจำนวนประชากร แยกตามตำแหน่งการปฏิบัติงานกลุ่มดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนบุคลากรกลุ่มโรงเรียน ภาคเรียนที่ 3 ปีการศึกษา 2532

ชื่อกลุ่มโรงเรียน	ประธานกลุ่ม	หัวหน้า สำนักงาน กลุ่ม	คณะกรรมการ กลุ่ม(ผู้บริหาร/ ครูผู้สอน)	ครูวิชาการ สำนักงาน	ครูวิชาการ กลุ่ม ประสบการณ์	รวม
กลุ่มพาสังห์	1	1	8	1	6	17
กลุ่มหมากแข้ง	1	1	7	1	5	15
กลุ่มเอราวัณ	1	1	12	2	6	22
กลุ่มโนนสว่าง	1	1	7	1	6	16
กลุ่มปากปวน	1	1	7	1	6	16
กลุ่มทรายขาว	1	1	12	2	5	21
กลุ่มหนองหญ้าปล้อง	1	1	9	2	6	19
กลุ่มเขาสลวง	1	1	7	1	6	16
กลุ่มพาสามยอด	1	1	12	2	4	18
กลุ่มโคกขาม	1	1	9	2	6	19
กลุ่มพาน้อย	1	1	6	2	5	15
รวมทั้งสิ้น (คน)	11	11	96	17	61	196

ตาราง 1 แสดงจำนวนบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ว่าด้วยกลุ่มโรงเรียน พ.ศ.2529 ซึ่งประกอบด้วยประธานกลุ่ม จำนวน 11 คน หัวหน้าสำนักงานกลุ่ม จำนวน 11 คน คณะกรรมการกลุ่มจำนวน 96 คน ครูวิชาการสำนักงาน จำนวน 17 คน ครูวิชาการกลุ่มประสบการณ์ จำนวน 61 คน รวมจำนวนประชากรที่ทำการวิจัยในครั้งนี้ทั้งสิ้น 196 คน

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. แบบสัมภาษณ์ ใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เกี่ยวกับความคิดเห็น ความรู้ความเข้าใจ ความคาดหวัง ในการดำเนินงานการจัดการปัจจัยเบื้องต้น ตลอดจน อุปสรรค ปัญหาและข้อเสนอแนะ จากประธานกลุ่มและหัวหน้าสำนักงานกลุ่ม

2. แบบสอบถาม ใช้เป็นเครื่องมือในการ เก็บรวบรวมข้อมูล เกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติจริง ความคาดหวังให้มีการปฏิบัติจริงในการจัดการปัจจัยเบื้องต้น รวมทั้งอุปสรรคปัญหาและ ข้อเสนอแนะจากครูวิชาการสำนักงาน คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียน (ยกเว้นประธานกลุ่มและ หัวหน้าสำนักงานกลุ่ม) และครูวิชาการกลุ่มประสบการณ์ ซึ่งแบบสอบถามมีจำนวนทั้งสิ้น 76 ข้อ ในแต่ละข้อจะแยกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นลักษณะของการตรวจสอบรายการของการปฏิบัติจริง ดังนี้

ปัจจุบันปฏิบัติอยู่ในระดับใด หมายถึง สภาพการปฏิบัติจริงในการดำเนินงานเพื่อการจัดการที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

- 1 หมายถึง ปฏิบัติจริง 1 ครั้ง
- 2 หมายถึง ไม่ได้ปฏิบัติ
- 3 หมายถึง ปฏิบัติจริงมากกว่า 1 ครั้ง

ส่วนที่ 2 เป็นลักษณะของมาตราส่วนประมาณค่าเกี่ยวกับความต้องการให้มีการปฏิบัติจริง ดังนี้

ควรปฏิบัติอยู่ในระดับใด หมายถึง ความต้องการให้มีการปฏิบัติจริงในการดำเนินงานเพื่อการจัดการ

- 5 หมายถึง ความต้องการมากที่สุด
- 4 หมายถึง ความต้องการมาก
- 3 หมายถึง ความต้องการปานกลาง
- 2 หมายถึง ความต้องการน้อย
- 1 หมายถึง ความต้องการน้อยที่สุด

แบบสอบถามจำนวน 76 ข้อนั้น จะแบ่งออกเป็น 7 ตอน และในแต่ละตอนจะเปิดโอกาสให้ผู้กรอกแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็น ปัญหา และข้อเสนอแนะอื่น ๆ ในส่วนท้าย โดยแยกย่อยออกตามขอบเขตของเนื้อหาในการวิจัยไว้ดังนี้

- ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ก่อนการวางแผนการสอนในระดับกลุ่มโรงเรียน จำนวน 9 ข้อ
- ตอนที่ 2 การจัดทำแผนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น จำนวน 10 ข้อ
- ตอนที่ 3 การให้บริการของห้องสมุดกลุ่มโรงเรียน จำนวน 7 ข้อ
- ตอนที่ 4 การผลิต กั้นคว้า ทดลอง ในเรื่องสื่อ และเครื่องมือเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนภายในกลุ่มโรงเรียน จำนวน 15 ข้อ
- ตอนที่ 5 การจัดระบบการให้บริการสื่อการเรียนการสอน จำนวน 8 ข้อ
- ตอนที่ 6 การสาธิต แนะนำ ส่งเสริมการใช้สื่อการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาบุคลากร จำนวน 13 ข้อ
- ตอนที่ 7 การกำกับ ติดตาม และนิเทศการปฏิบัติงานภายในกลุ่มโรงเรียน จำนวน 14 ข้อ

3. แบบสำรวจ เป็นแบบสำรวจรายการสื่อ-อุปกรณ์ เครื่องมือ ประกอบการเรียนการสอน แผนงานที่กลุ่มโรงเรียนได้จัดสร้างขึ้นเอง และเอกสารหลักสูตรที่จัดเตรียมไว้ให้บริการแก่โรงเรียนภายในกลุ่ม ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการสำรวจเอง จำนวน 20 ข้อ

วิธีสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือเองตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำราต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับหรือนำหลักสูตร ไปใช้ บทบาทและหน้าที่ของกลุ่มโรงเรียนในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวกับปัญหาในการนำหลักสูตร ไปใช้ และข้อชี้บ่งที่เป็นอุปสรรคในการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียน แนวทางในการประเมินโครงการ

2. ปรึกษาคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ในการสร้างกรอบความคิด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือทั้ง 3 แบบ และพัฒนาเครื่องมือตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์จนสมบูรณ์

3. ขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ โดยพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับการนิเทศ การประเมิน การสอน หลักสูตรประถมศึกษา และผู้บริหารหลักสูตรโรงเรียนประถมศึกษา รวมทั้งสิ้นจำนวน 5 ท่าน

4. ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือ ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญในข้อ 3 โดยขอข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นบุคลากรกลุ่มโรงเรียน ณ กิ่งอำเภอภูหลวง จังหวัดเลย แล้วนำข้อมูลที่ได้มาหาค่าความเชื่อมั่นตามวิธีของครอนบาค (Cronbach อ้างใน สุนทร ชนะกอก 2532 เอกสารอัดสำเนา)

$$r = \frac{k}{k-1} \left(1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right)$$

เมื่อ r คือ ค่าความเชื่อมั่น

k คือ จำนวนข้อของแบบสอบถาม

S_i^2 คือ ความแปรปรวน

S_t^2 คือ ความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งหมด

ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.9041 ซึ่งถือว่าเป็นค่าความเชื่อมั่นที่อยู่ในเกณฑ์สูง สามารถนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลจริงได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการดำเนินงานเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย ระหว่างวันที่ 5 มีนาคม 2533 ถึงวันที่ 16 มีนาคม 2533 รวม 12 วันนั้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ขอความร่วมมือ

1.1 ส่งหนังสือในนามของประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ประจำสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เพื่อขอความร่วมมือจากสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย ที่แจ้งจุดประสงค์ในการเก็บข้อมูล พร้อมทั้งแจ้งปฏิทินการสัมภาษณ์ประธานกลุ่มโรงเรียน ณ สำนักงานกลุ่มโรงเรียน

ทุกกลุ่มและขอความร่วมมือในการกรอกแบบสอบถามที่จะแจกในภายหลัง ซึ่งสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอวังสะพุงได้นำบรรจุลงในวาระการประชุมผู้บริหารประจำเดือนกุมภาพันธ์ 2533 ลงวันที่ 1 มีนาคม 2533

1.2 ขอความร่วมมือจากหน่วยศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอวังสะพุง ในการจัดสรรเวลาเพื่อการสัมภาษณ์หัวหน้าสำนักงานกลุ่มทั้งหมด ขณะปฏิบัติราชการให้กับหน่วยศึกษานิเทศก์ ณ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอวังสะพุง

1.3 ขอความร่วมมือจากประธานกลุ่ม หัวหน้าสำนักงานกลุ่ม ครูวิชาการสำนักงานทุกกลุ่ม ช่วยประสานงานในการแจกและเก็บรวบรวมแบบสอบถาม โดยยืนยันว่าการวิจัยครั้งนี้กระทำกับประชากร

2. การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 สัมภาษณ์ประธานกลุ่มโรงเรียน 11 คน ณ ที่ทำการสำนักงานกลุ่ม ตามปฏิทินการสัมภาษณ์ที่แจ้งให้ทราบล่วงหน้า ได้ตามวันและเวลาที่กำหนดไว้จริง

2.2 สัมภาษณ์หัวหน้าสำนักงานกลุ่มตามเวลาที่หน่วยศึกษานิเทศก์ได้กำหนดให้ขณะปฏิบัติราชการอยู่ ณ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอวังสะพุง ระหว่างวันที่ 8 มีนาคม 2533 ถึงวันที่ 14 มีนาคม 2533

2.3 สัมภาษณ์รายชื่อ เครื่องมือ และอุปกรณ์การเรียนการสอน ภายในศูนย์วิชาการกลุ่ม และห้องสมุดกลุ่มทั้ง 11 กลุ่ม หลังจากการสัมภาษณ์ประธานกลุ่มเสร็จสิ้นลง

2.4 รวบรวมแบบสอบถามจากประธานกลุ่ม หัวหน้าสำนักงาน และครูวิชาการสำนักงานเพื่อตรวจสอบจำนวน กลุ่มใดที่ได้รับคืนไม่ครบผู้วิจัยได้เดินทางไปขอรับคืนด้วยตนเองจนได้แบบสอบถามคืนครบร้อยละ 100 ซึ่งถือว่าเป็นข้อมูลที่เก็บจากประชากรจริง ดังรายละเอียด

ในตาราง 2

ตาราง 2 แสดงจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม และร้อยละแบบสอบถามที่ได้รับคืน

ชื่อกลุ่มโรงเรียน	คณะกรรมการกลุ่ม (ผู้บริหาร/ครู ผู้สอน)	ครูวิชาการ สำนักงาน	ครูวิชาการกลุ่ม ประสบการณ์	รวม ทั้งสิ้น	ได้รับ คืนจริง	คิดเป็น ร้อยละ
กลุ่มผาสิงห์	8	1	6	15	15	100
กลุ่มหมากแข้ง	7	1	5	13	13	100
กลุ่มเอราวัณ	12	2	6	20	20	100
กลุ่มโนนสว่าง	7	1	6	14	14	100
กลุ่มปากปวน	7	1	6	14	14	100
กลุ่มทรายขาว	12	2	5	19	19	100
กลุ่มหนองหญ้าปล้อง	9	2	6	17	17	100
กลุ่มเขาลวง	7	1	6	14	14	100
กลุ่มผาสายมอด	12	2	4	18	18	100
กลุ่มโคกขามัน	9	2	6	17	17	100
กลุ่มผาน้อย	6	2	5	13	13	100
รวมทั้งสิ้น (คน)	96	17	61	174	174	100

ตาราง 2 แสดงจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 11 กลุ่มโรงเรียน และจำนวนที่ได้รับคืนจริง ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ คณะกรรมการกลุ่ม จำนวน 96 คน ครูวิชาการสำนักงาน จำนวน 17 คน ครูวิชาการกลุ่มประสบการณ์ จำนวน 61 คน รวมประชากรที่ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 174 คน และจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืนจริง 174 ฉบับ คิดเป็นร้อยละร้อย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ได้ใช้ค่าสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามวิเคราะห์โดย

1.1 หากค่าความถี่ ร้อยละ สำหรับข้อมูลที่เป็นส่วนของการตรวจสอบรายการการปฏิบัติจริง โดยแยกเป็น 3 ส่วนคือ ไม่ได้ปฏิบัติจริง ปฏิบัติจริง 1 ครั้ง และปฏิบัติจริงมากกว่า 1 ครั้ง แปลเฉพาะค่าเฉลี่ยมากกว่า 33.33

1.2 หากค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในแต่ละตอน ทั้ง 7 ตอน แล้วนำมาเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมาก ไปน้อย บรรจุลงในตารางประกอบคำอธิบาย เพื่อแสดงความต้องการให้มีการปฏิบัติจริงในการปฏิบัติจริงว่าอยู่ในระดับใดบ้าง โดยให้นำหน้าในการแปลผลดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป หมายถึง ความต้องการให้มีการปฏิบัติจริงมากที่สุด

2.51-3.50 หมายถึง ความต้องการให้มีการปฏิบัติจริงมาก

1.51-2.50 หมายถึง ความต้องการให้มีการปฏิบัติจริงปานกลาง

0.51-1.50 หมายถึง ความต้องการให้มีการปฏิบัติจริงน้อย

น้อยกว่า 0.50 หมายถึง ความต้องการให้มีการปฏิบัติจริงน้อยที่สุด

การหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ใช้สูตรดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทนค่า คะแนนเฉลี่ย

N แทนค่า จำนวนคน

$\sum X$ แทนค่า ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum X^2 - \bar{X}^2}{N}}$$

เมื่อ S.D. แทนค่า ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X^2$ แทนค่า ผลรวมของคะแนนยกกำลังสอง

N แทนค่า จำนวนคนทั้งหมด

\bar{X}^2 แทนค่า คะแนนเฉลี่ยยกกำลังสอง

(โกวิท ประวาลพกษ์ และ สมศักดิ์ สันธะเวช 2523 หน้า 128 และ 130)

2. ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ อุปสรรคปัญหาและข้อเสนอแนะ ใช้ลักษณะการพรรณนาวิเคราะห์ โดยการจัดหมวดหมู่ของข้อมูลในรูปของความถี่

3. ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ ใช้การหาค่าความถี่ ร้อยละ บรรจุตารางประกอบคำอธิบาย

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved